

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русской литературы

Ракуть
Никита Александрович

ГЕНЕЗИС И ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ
СТРУКТУРЫ ГИПЕРТЕКСТА В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЙ
СЕТЕВОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

Руководитель: Шпаковский Игорь Иванович

РЕФЕРАТ

Объём работы: 54 страницы, 25 использованных источников.
Ключевые слова: ГИПЕРТЕКСТ, ГИПЕРРОМАН, СЕТЕВАЯ ЛИТЕРАТУРА, МЕТАПОВЕСТВОВАНИЕ, КОГЕРЕНТНОСТЬ ТЕКСТА.

Объект исследования – гипертекст в современной русской сетевой литературе.

Цель работы: выделить главные особенности структуры современного сетевого гипертекста.

Методы исследования: структурно-семантический, историко-культурный, рецептивно-эстетический.

Результаты исследования: мы проследили историю становления и развития русской сетевой литературы (от первых электронных писем до сложных макрообразований, бытующих в социальных сетях и блогах), дали актуальное определение термину «гипертекст», проанализировали структуру различных гипертекстов («РОМАН», «Сад расходящихся хокку») и выделили их ключевые особенности, на основе чего составили ряд классификаций гипертекстов по формальным и семантическим признакам. Была выявлена связь различных произведений прошлого («Поминки по Финнегану» Джойса, «Сад расходящихся тропок» и «Глён, Укбар, Орбис Терциус» Х. Борхеса, «Игра в классики» Х. Кортасара, «Бесконечный тупик» Д. Галковского) с современными гипертекстами. Мы также выяснили, что смысловая целостность гипертекста, не дающая ему распасться на множество отдельных текстов, заключается в том, что гипертекст является особой формой метаповествования, где главной когерентной силой становится сам процесс создания текста. Мы подняли проблему авторства и установили, что авторство сетевого гипертекста в большинстве случаев является стертым. Это создает новую виртуальную, мифологическую реальность, где информационная активность принадлежит самому языку.

Практическая значимость: полученные результаты могут быть использованы в работах по теории литературы, по современной русской литературе в целом и сетевой в частности.

ABSTRACT

Total amount of the work: 54 pages, 25 sources were used.

Keywords: HYPERTEXT, HYPERNOVEL, WEBFICTION, METANARRATIVE, COHERENCE OF TEXT.

Object of the study: is hypertext in modern Russian web fiction.

Purpose of the study: to highlight the main features of modern web hypertexts.

Methods used: structural-semantic, historical-cultural, receptive-aesthetic.

Result of the study: we traced the history of the Russian web fiction formation and evolution (from first e-mail letters to complicated macroformations in social networks and blogs). Also we actually defined the "hypertext" term, analysed the structure of different hypertexts ("ROMAN", "The Garden of Forking Haiku") and highlighted their main features, made a number of classifications on formal and semantic grounds. We found the connection of the works of the past (J. Joyce "Finnegans Wake"; J. Borges "The Garden of Forking Paths", "Tlön, Uqbar, Orbis Tertius"; J. Cortázar "Hopscotch"; D. Galkovsky "The Infinite Deadlock") and modern hypertexts. Also we found that semantic integrity of hypertexts (that helps him not to fall to many separate texts) has the following feature: hypertext is the specific form of metanarrative and the main coherence form of it is a process of text creating. We raised the authorship question and found that authorship of web hypertext is generally erased. It creates a new virtual mythological reality and informative activity of this reality belongs to the language.

Practical value: the results of this research can be used in literature theory, modern Russian literature, web literature works.

РЭФЕРАТ

Аб'ём працы: 54 старонкі, 25 крыніц скарыстана.

Ключавыя словы: ГІПЕРТЭКСТ, ГІПЕРРАМАН, СЕЦЕВАЯ ЛІТАРАТУРА, МЕТААПАВЯДАННЕ, КАГЕРЭНТНАСЦЬ ТЭКСТУ.

Аб'ект даследавання - гіпертэкст ў сучаснай рускай сецевай літаратуры.

Мэта працы: вылучыць галоўныя асаблівасці структуры сучаснага сецевога гіпертэксту.

Метады даследавання: структурна-семантычны, гісторыка-культурны, рэцэптыўна-эстэтычны.

Вынікі даследавання: мы прасачылі гісторыю станаўлення і развіцця рускай сецратуры (ад першых электронных лістоў да складаных макраўтварэнняў, якія існуюць у сацыяльных сетках і блогах), далі актуальнае вызначэнне тэрміну «гіпертэкст», прааналізавалі структуру розных гіпертэкстаў («РАМАН», «Сад разбежных хоку») і вылучылі іх ключавыя асаблівасці, на аснове чаго склалі шэраг класіфікацый гіпертэкстаў па фармальным і семантычным прыкметах. Была выяўлена сувязь розных твораў мінулага («Памінкі па Фінегану» Джойса, «Сад разбежных сцежак» і «Тлён, Укбар, Орбіс Тэрцыус» Х. Борхеса, «Гульня ў класікі» Х. Картасара, «Бясконцы тупік» Д. Галкоўскага) з сучаснымі гіпертэкстамі. Мы таксама высветлілі, што сэнсавая цэласнасць гіпертэксту, якая не дае яму распаціся на мноства асобных тэкстаў, заключаецца ў тым, што гіпертэкст з'яўляецца асаблівай формай метаапавядання, дзе галоўнай кагерэнтнай сілай становіцца сам працэс стварэння тэксту. Мы паднялі праблему аўтарства і ўсталявалі, што аўтарства сеткавага гіпертэксту ў большасці выпадкаў з'яўляецца сцёртым. Гэта стварае новую віртуальную, міфалагічную рэальнасць, дзе інфармацыйная актыўнасць належыць самой мове.

Практычная значнасць: атрыманыя вынікі могуць быць выкарыстаны ў работах па тэорыі літаратуры, па сучаснай рускай літаратуры ў цэлым і сецевай у прыватнасці.